

DEPARTAMENTO DE INVESTIGACIÓN PROYECTO KUATIAÑE' È

FUNDACIÓN PROF. DR. REINALDO JULIAN DECOUD LARROSA

Avda. Colón 2095 esq. Atenas Telef.: 420-524 Asunción-Paraguay

SLUTTRAPPORT¹

1 GENERELT

1.1 Organisasjon og søknadsår

- Navn på organisasjon i Norge : De Norske Pinsemenigheters Ytre Misjon
- Forkortelse for organisasjon : PYM
- Navn på organisasjon i Paraguay : Instituto de Lingüística Guaraní del Paraguay (IDELGUAP) (FALEVI)² Fundación Prof. Dr. Reinaldo Julián Decoud Larrosa³
- Forkortelse for organisasjon : FRJDL IDELGUAP- (FALEVI)²
- Prosjektnavn : Proyecto Cartilla Kwatiañe'ë N° 2
- BN-nummer : 9106083
- NORAD-nummer : 10556
- Avtaleperiode (fom år – tom år) : 2006-2009
- Rapporteringsår : 2009

2 PROSJEKTETS OPPNÅDDE MÅL OG RESULTATER

2.1 Vurder prosjektutviklingen i forhold til overordnede utviklingsmål og prosjektmål (jf. søknad/kontrakt).

Bøkene er laget for at man kan bruke morsmålet, og for å opprettholde den etniske kulturen, ta del i nasjonal og global kultur, uten å miste sin identitet. Opplæringen og stipender til studenter har styrket pedagogiske kunnskap og rettigheter som indianerne har. Det har bevisstgjort ikke-urfolk i samfunnet, nasjonalt og internasjonalt, for den kulturelle verdien til de etniske gruppene, særlig innenfor utdanning, gjennom forelesninger og intervjuer.

2.2 Hvilke konkrete resultater oppnådde prosjektet (jf. søknad/kontrakt)?

Mål	Mengde	Oppnådde resultat	Kommentar
Produsere Mby'a-bøker	15 bøker	17	Det ble produsert ytterlig to bøker.
Produsere Mby'a-	3 kassetter	0	I stedet for de 3

¹ BN anser rapporten ved prosjektslutt som svært viktig og ønsker at medlemsorganisasjonene vektlegger sluttrapporteringer i forhold til partner og prosjekt. Denne malen er en veiledning for slik rapportering. Prosjektslutt er kun når det ikke skal søkes mer støtte gjennom BN.

kassetter			kassettene, ble det skrevet to bøker som ikke var planlagt..
Produsere Ache-bøker	3 bøker	4 bøker	Det ble produsert ytterlig en bok, istdet for de kassettene som ikke ble produsert.
Produsere en Ache-kassett, med etnisk musikk..	1 kassett	0	Ble suspendert pga reorganisering i PYM. Det ble skrevet en bok i stedet for kassett.
Produsere Ava-bok	4 bøker	4 bøker	Dette er bøker for leseopplæring for forskjellige klassetrinn. Dette ble tillagt etter anbefaling fra PYM.
Offentlig-gjøring av produserte bøker	24 offentlig-gjørings-program	22 spesielle program for å offentlig-gjøre bøkene i forskjellige mby'a-samfunn, og 4 program for Ache'ene.. 2 program for ava guaraní.	Det var stor deltagelse i de forskjellige programmene i alle koloniene, med deltagelse av barn, og voksne, og ledere. mas. Det var to program ved avslutningen av dette prosjektet.
Stipend til studeneter	6 stipender til ava, ache, guarani		Disse ble ivaretatt av dette prosjektet inntil de ble overført til annet prosjekt i april 2008, etter reorganisering fra PYM.

Distribusjon av bøkene.	18.550 bøker til mby'a, ache og ava guaraní.		Man distribuerte bøkene i fire ache-kolonier, 15 mby'a-kolonier.
Reiser for feltarbeid og utdeling av bøkene.	41 reiser	41 reiser til indianerkolonier	
Trening og kompetanseheving av mby'a-personell og ikke-indianere.	20 trenings- og kompetansehevingskurs.	20 trenings- og kompetansehevingskurs for 200 indianer-lærere, og 20 ikke-indianer-lærere, med overrekkelse av sertifikat.	Dette var ikke en del av planen for 2006-2009. Ble realisert etter anbefaling fra PYM
Arbeids-møter	281 arbeids-møter med personellet.	281 arbeids-møter med personellet.	Arbeidsmøtene med personellet var anbefalt av PYM.
Kurs for indianer-lærere og ansatte om didaktisk bruk av bøkene, og indianer-rettigheter, ILO 169.	45 kurs	24 kurs om didaktisk bruk og indianer-rettigheter, organisert av prosjektet. 21 kurs for ansatte, organisert av BN PYM og NORAD.	Dette var ikke en del av planen 2006-2009. Ble realisert etter anbefaling fra PYM
Nasjonale og internasjonale konferanser med utdannings-institusjoner.	12 konferanser på universiteter og utdannings-institusjoner.	15 konferanser på nasjonale og internasjonale universiteter og utdannings-institusjoner.	Konferansene har som tema bøkene produsert av Kwatiañe'ë-prosjektet. Denne aktivitet var ikke planlagt, men ble anbefalt av PYM fra 2007
Kontakt med antropologer, linguister y forskere på guaraní-kulturen, på kontoret til prosjektet.	0	78 personer som forsker på indianer-guaarani-kulturen.	Dette var ikke en del av planen for 2006-2009. Ble gjennomført etter anbefaling fra PYM, for å ta kontakt med forskere.
Besøk av nasjonale	0	15 besøk i	Dette var ikke en

myndigheter for å informere om arbeidet sammen med indianerne.		Utdanningsministeriet, Justisdepartementet. Professorer på forskjellige universiteter.	del av plan for 2006-2009. Ble gjennomført etter anbefaling fra PYM for å få kontakt og informere myndighetene i landet.
Delta på kongress i Asunción, Chaco, Argentina y Brasil	0	8 nasjonale og internasjonale kongresser om guarani-språket.	Dette var ikke planlagt, men etter anbefaling fra PYM, ble det gjennomført.
Radio- og TV-konferanser.	0	20 konferanser	Dette var ikke planlagt, men etter anbefaling fra PYM, ble det gjennomført.

Beskrivelse av publisasjon av bøker i årene 2006 – 2009:

År 2006	År 2007	År 2008	År 2009
1 Ache-ordbok	1 Ache Javu - ordbok	1 bok Mbya Guarani Ayvu N° 8,	1 lesebok Mbya Guarani Ayvu N° 11
1 bok Mbya N° 2	1 bok Ache Javu N° 1	1 bok Mbya Guarani Ayvu N° 9	1 Manual for lærere, Mbya Guarani Ayvu N° 11
	1 bok Ache Guarani Ayvu - gramatikk	1 bok Mbya Guarani Ayvu N° 10	1 lesebok Mbya Guarani Ayvu N° 12
	1 bok Ache Guarani Ayvu N° 2		1 Manual for lærerre, Mbya Guarani Ayvu N° 12
	1 Mby'a-ordbok		1 lesebok Mbya Guarani Ayvu N° 13
	1 bok Mbya Guarani Ayvu N° 3		1 Manual for lærere, Mbya Guarani Ayvu N° 13

År 2006	År 2007	År 2008	År 2009
	1 bok Mbya Guarani Ayvu N° 4		1 lesebok, Ava Guarani Ayvu N° 28
	1 bok Mbya Guarani Ayvu N° 5		1 Manual for lærere, Ava Guarani Ayvu N° 28
	1 bok Mbya Guarani Ayvu N° 6		1 lesebok, Ava Guarani Ayvu N° 29
	1 libro Mbya Guarani Ayvu N° 7		1 Manual for lærere, Ava Guarani Ayvu N° 29

OBS: Den spanske malen avviker fra den norsk. Kommenterer i p. 2.3 i den spanske versjo0nen, er flyttet til p. 3.4.

2.3 Rapporter på eventuelle endringer fra oppsatte/godkjente prosjektplaner. Gi en begrunnelse for disse endringene.

OBS: Dette er dels p. 2.4 i den spanske versjonen.

Se kommentarer i ovenforstående tabell.

Prosjektet ble utført innenfor den tid og de ressurser som ble tilbydd. Endringen i planene for ble etablert av PYM, men det påvirket ikke måloppnåelsen. To sett med bøker for Ava Guarani leveres på slutten av prosjektet, fordi trykkeriet levert bøkene først ved skoleårets slutt. Av denne grunn blir fordelingen gjort på slutten av prosjektet.

2.4 Hva skjedde i prosjektet ved nedtrapping/utfasing av ekstern støtte fra BN/NORAD? (Inntektsskapende tiltak, andre støtteorganisasjoner etc.)

OBS: Dette er dels p. 2.4 og dels p 2.5 i den spanske versjonen.

Dette prosjektet har gjort økonomiske justeringer som var nødvendig for å nå de foreslåtte målene ved å redusere kostnader og produkter.

Produktene i dette prosjektet er ikke salgbar, men det kan bemerkes at i hele perioden 2006-2009 var det salg av bøker til studenter, utenlandske forskere, antropologer og andre interessenter, og ble regnskapsført som inntekter i perioden 2006-2009: Gs. 39.000.000, herunder salg, fotokopiering, refusjon av utgifter til stipender i 2008, privat bruk av bilen.

2.5 Gi en vurdering av prosjektets bærekraft. Hvordan videreføres eventuelt prosjektet? (F.eks. jf. boblemodellen i Caring Sharing Daring)

OBS: Dette er p. 2.6 i den spanske versjonen.

2.6.1 Prosjektet ble drevet med de midler som er mottatt fra donor PYM-NORAD, ettersom lokale partnere ikke har økonomiske midler. Prosjektet kan bare fortsette hvis mulig markedsføre sine produkter, bøker eller CD.

2.6.2. Institusjonen har:

2.6.2.1. 1 lokale leiet i Avda. Colón 2095 Esq. Atenas, godt tilpasset som arbeidssted.

- 2.6.2.2. 6 Datamaskiner (2 PCer og 4 Macintosh)
- 2.6.2.3. 4 skrivere (3 Laser og 1 blekk)
- 2.6.2.4. 4 opptakere
- 2.6.2.5. 1 telefon
- 2.6.2.6. 1 Kopimaskin Ricoh Aficio 2016
- 2.6.2.7. Møbler: bord for datamaskiner, pulter, stoler, hyller av metal, metal-skap, treskap, etc..

2.6.3. Human kapital:

- 2.6.3.1. 1 administrator
- 2.6.3.2. 1 regnskapsfører
- 2.6.3.3. 1 sekretær.
- 2.6.3.6. 2 studenter (hospitanter)
- 2.6.3.7. 3 urfolks kultur –rådgivere av de tre etniske Ava, Mbya og Ache.
- 2.6.3.8. Materialer (Ache- og Mby'a-fortellinger) på kassett og manuskripter for produsere flere lese-bøker.

Forskningsavdelingen, komiteen og stiftelsen "Prof. Dr. Ronald Julian Decaud Larrosa" utpeker den nasjonal koordinator eller Administrator og de andre som er involvert i et prosjekt, og andre som bidrar til å fortsette og ta vare på eiendelendelene.

3 ERFARINGER FRA PROSJEKTET

- 3.1 Gi en vurdering av målgruppens deltakelse i prosjektet.

Indianergruppene Mby'a, Ava Guarani og Ache var begunstigede (målgruppe) for prosjektet 2006-2009, som involverte lærere, ledere, kvinner og menn for å gi barn og unge, for første gang, læremidler som vil hjelpe dem å lese deres historier og å skrive sine tanker på sitt eget morsmål, øke deres selvtillit, stolthet og tro på fremtiden.

- 3.2 Ble det i prosjektperioden gjennomført prosjektgjennomganger/evalueringer, og bidro i tilfelle disse til endringer i prosjektet?

I løpet av prosjektperioden er det gjennomført revisjonene av produktene i samarbeid med indianer-lærere fra de ulike lokalsamfunnene i fylkene Caazapá Caaguazu og Guaira mv.

De endringer og korreksjoner som ble gjort med jevne mellomrom gjennom workshops, har bidratt til å forbedre hver bok. Merk at disse rettelser ble gjort av lærerne, for å unngå at senere utgivelser har feile data.

- 3.3 Har erfaringer fra prosjektet ført til at norsk søkerorganisasjon har endret sin bistandsstrategi/metodikk i forhold til andre prosjekter? Har lokal samarbeidspartner hatt slike erfaringer?

I perioden 2006-2009 har det vært avholdt 45 møter, workshops, seminarer, ledet av representanter for PYM og NORAD, og sitert navnene på noen (Jørgen Claumann, misjonær Kjellaug Palma Sjølund, Axel Borchagrevink, Rune Mc Neich, Thorsten Mentzoni, Levi Iversen, Eli Bjørnebråten, Sigve Anderå, Yngvar Andersen, Kristian Larsen, Ingvald Skretting). To av disse seminarer ble holdt i Bolivia. Begge workshops, seminarer og møter har hjulpet til bedre å forstå gaver organisasjoner (PYM-NORAD) og rollen til hver avdeling (administrasjon, regnskap, sekretær, komité, osv.) og å ta beslutninger for å korrigere og forbedre virksomheten. En framhever det siste seminar-workshop med komiteens medlemmer og ansatte i

Kuatiañe'-prosjektet, ledet av Nigel Erwin, økonomileder i PYM, Oddbørg Grødal, Karsten, Reitan, ekstern revisor og misjonær Rudolf Larsen. Både komiteens medlemmer og ansatte sier de fikk hjelp til å fortsette det gode arbeidet som lokale partner.

3.4 Har prosjektet hatt effekter (positive eller negative) som ikke lå inne i de opprinnelige prosjektplanene?

Positive effekt: For første gang har Mbya trykte bøker der de forteller sine historier, tar vare på sin kultur, lærer å lese, skrive og tenke på sitt morsmål, med verdighet og etnisk stolthet. De har kunnskap om egen verden og de hvites. Workshops og kurs for lærere fra de ulike indianer-miljøer, har bidratt til å styrke den indianske identitet og undervisnings-ferdigheter. Man har understreket ideen om indianernes eierskap til bøkene produsert av dem selv og for dem er en muntlig tradisjon transformert til en skriftlig tradisjon.

Kontakter med representanter for staten, National Universitet og Utdanningsministeriet, med lærere som bruker bøkene produsert av prosjektet, med enkeltpersoner og organisasjoner som er interessert i dette vitenskaps-området både i og utenfor landet. Prosjektet er en nasjonal og internasjonal referanse i studiet av guarani-indianer-kulturen, og utenlandske statsborgere er interessert i å besøke institusjonen på jakt etter kulturell informasjon.

Virksomheten er bevis for at det er gjort en god jobb sammen med indianerne for å bevare og gjøre kjent sine språklige og sivile rettigheter, og den store kulturelle rikdom, og som holdt på å gå tapt i et globalisert samfunn.

Negativt: Mby'aene gav sine kulturelle data for å produsere bøker, og så begynte de å samarbeidet med andre sosiale prosjekter (skole-konstruksjon, elektrifisering, det er avklart at det ikke tilhører vårt prosjekt).

Det var en vanskelig oppgave å få Mby'aene til å gi deler av sin kultur.

Mby'a-musikk-CD'en (eller kassett) som var planlagt, kunne ikke oppfylles, fordi Mby'aene vil hemmelighold musikken og nekter fortsatt å frigi den (de nekter å gjøre opptak av rituelle musikk). Mby'a-kontakter rapportert at koloniene, da de så bøkene, ble mer villige til å gjøre opptak av musikken sin i et senere arbeid. Dette vakuemet ble fylt ved å skrive fire bøker som ikke var planlagt.

Det er nevnt blant konsekvenser og positive effekter i perioden 2006-2009:

Blant de største oppnådde mål er utgivelsen av 10 bøker med Mby'a-fortellinger; 1 Ordbok for Mby'a-indianerne, 2 bøker med korte historier, 1 grammatikk, en ordbok for Ache'ene.

Blant de ikke-planlagt, men utført etter forslag fra PYM og NORAD: 3 lesebøker; 3 manualer for Mby'a-lærere: to lesebøker, to bøker og manualer for Ava-lærere. I tillegg workshops, konferanser og utstillinger.

Det understrekes det store bidrag som indianerne har gitt, målgruppen for prosjektet, som vil styrke deres kultur, selvbilde, identitet, følelse av eierskap, det samme for de ansatte.

Løsningen av relasjons-problemer som i juli 2007 eksisterte i prosjektgruppen. Erfaringene i forskning av de ulike indianer-kulturer og teknisk trening for indianere og ikke-indianere.

Negative konsekvenser

1. Vanskeligheter i trykkeriet, da de ikke hadde de nødvendige elementer for å publisere materiale på indianske språk. (Program Mac, guarani-typer, osv.).
2. Sen levering av bøkene (feil inn-binding, osv.).
3. Svingninger i dollarkursen i forhold til det som var beregnet i planen.
4. Økte lønns- og trykke-kostnader

5. Sammenbrudd i relasjon med tidligere internasjonal representant i forhold til lokale partnere, basert på misforståelser og dårlig kommunikasjon.
6. Mangel på tid til å utføre alle aktiviteter.

3.5 Hvilke konkrete tiltak har blitt gjennomført i prosjektet for å styrke OBS: Punktet avviker fra den spanske versjon.

- I. Kvinner
- II. Urfolks rettigheter (hvor dette er relevant)
- III. Funksjonshemmede (hvor dette er relevant)
- IV. Likestilling
- V. Miljø
- VI. HIV/AIDS
- VII. good governance (godt styresett)

Kuatiañe'ë Project har i løpet av 2006 - 2009 gjennomført følgende aktiviteter

A. Gjennomført i henhold til planen:

Femten møter med Kuatiañe'ë-prosjekt-komitee. Ulike temaer ble diskutert: Studier av PYM-dokumentet, og rapporter til PYM. PYMs arbeid blant urfolk, og dens anbefalinger for Paraguay. PYMs strategi og tenkning for å fortsette å arbeide i Paraguay, i lys av ILO-konvensjonen om urfolk. Rapportering av ulike aktiviteter i Kuatiañe'ë Prosjektet: Utviklere, sekretær, regnskap, studie av kontrakt mellom PYM og Kuatiañe'ë-prosjektet, 2010 - 2014 – prosjektet, tur til Bolivia, Workshop, og Evalueringer, overleveringer indianer-koloniene. Rapporter om produserte bøker, rådgivning, etc..

Det er også hatt møter med representanter for PYM som behandlet flere saker om publisering av bøker, mål, utvikling av budsjettet, finansiering, behandle søknaden, etc.

B. 45 møter med representanter for Pym 2006-2009

C. 24 workshops med trening av Mby'a-lærere for didaktisk bruk av bøker og bekrefter selvbilde, som folk som har en ærefull kultur. Hver workshop er sertifisert av Indianer-kontoret i Departementet for Utdanning og Kultur, til fordel for læreren ved å være en del av læreplanen.

D. 20 kurs for utviklere av Mby'a-bøker og medarbeider for bedre forberedelse og ytelse i prosjektet, spesielt for å utføre arbeidet sammen med indianerne. Disse kursene har sine sertifikat for hver deltaker.

F. Gratis utdeling av bøker til lærere og 18.550 elever fra ti Mby'a, Ache og to ulike lokalsamfunn i Alto Paraná, Caaguazu, Caazapa og Guaira, for å oppfylle målene for produksjonen av disse bøkene.

G. Levering av 900 bøker fra Kuatiañe'ë-serien til biblioteket på 18 høgskoler, 2 Universiteter, 2 ambassader, 1 fylkeskommuner, 2 skolekontorer, Ledelsen for høyere utdanning, senatet, Høyesterett, Kongressen, Kommuner, Utdannings- og kultur-departementet, og slik tilgodese mer enn 2000 elever og lærere.

H. 6 Konferanser i USA. 6 Konferanser i Kina-Taiwan. 6 papers på konferanser i San Lorenzo, Asunción (PY) i Argentina og Brasil. 22 Intervju på radio og fjernsyn vedrørende indianer-bøker produsert av Kuatiañe'ë-prosjektet, 3 Konferanser ALGR UTLANDET. Kontakter med myndigheter for å gjøre kjent publisere arbeidet fra prosjektet Kuatiañe'ë blant indianerne Ava, Mbya og Ache: Rurist-minister Evangelista De Gallego. President i Høyesterett: Minister Dr. Victor Nunez. Barneminister Dr. Victorina Ruiz Diaz. Hode, Skoleleder for Mbya Guarani-skoler: Prof Uvaldino Portillo, statsråd for Utdanning og kultur- departementet: Dr. Horacio Galeano Perrone og Dr. Luis Alberto Riart. President i Senatet: Dr. Miguel Carrizosa. Kulturelle Rådgiver for ambassade Taiwan, Emilio Kung, guvernør av Col Dr. Antonio Buzarqui Oviedo, Mayor Col Oviedo, Mr. Anibal Morales, Secretary, Innenriks-Minister : Dr. Feliciano Almiron. President for Confederación

Sudamericana de Fútbol, Dr. Nicolas Leoz. President for organização Indigenous Social and Ethnocultural Nemoingo Teko OSCIP Guarany CNPJ: 09.202.622/000177 OSCIP guarany, som arbeider blant Ava Guarani vest for Parana og tre-riks-grensen Brasil-Paraguay-Argentina: Hr. Antonio Cabrera

3.6. Beskriv hvordan prosjektet vil styrke organisasjonen i sin rolle som eier og som deltaker i det sivile samfunn.

OBS: Punktet er ikke med i den norske versjon

Departamento de Investigación Proyecto Kuatiañe'ë de la Fundación Reinaldo Julián Decoud Larrosa (FRJLDL),), eier, gjennomfører sine aktiviteter med målet om å bevare språket, opprinnelig kultur, til å styrke deres selvbylde.

- Dannet Prosjekt-komiteen som har hatt 15 møter over perioden 2007-2009, hvor en har studert og analysert mekanismer for å forsterke følelsen av eierskap til bøker produsert med dem.
- Har distribuert 18.550 gratis bøker til lokalsamfunnene Mbya Ache og Ava.
- Foreløpig oppbevarer Institutt for "Investigación del Instituto de Lingüística Guarani del Paraguay" dokumenter innhentet for bøkene, inntil lokalsamfunn har et sikkert lokale for å oppbevare dem.
- Det er gjennomført 9 workshops med ILO 169-dokumentet for å oppmuntre indianerne til å bli kjent med sine egne rettigheter til helse og utdanning, og bevarelse av dokumenter av store kulturelle, historiske og språklige bakgrunn. Staten har enda ikke den nødvendig politisk engasjement for å ta vare på urfolks kulturarv.

3.7. Hvilke konkrete tiltak er tatt for å styrke rollen til:

- I. Kvinner
- II. Urfolks rettigheter (hvor dette er relevant)
- III. Funksjonshemmede (hvor dette er relevant)
- IV. Likestilling
- V. Miljø
- VI. HIV/AIDS
- VII. good governance (godt styresett)

Kuatiañe'ë-Prosjektet er klar over den svake rolle som innfødte kvinner har i samfunnet, og har gjort at en kan bevare skriftlig deres tanker:

- 3 bøker hvor de forteller om sine skikker, ritualer og alt det som har motivert Mby'a- og Ache-kvinner til å delta aktivt for å sikre kvinners liv, og for å bedre likestilling.

- 7 bøker der kvinner deler sine historier sammen med andre inianer-menn, for å fremme likestilling.
- 5 Mbya kvinnene jobbet for å samle kulturelle data, læret å bruke opptakeren og transkribere innspilt kulturelle data.

Mby'a-indianerne, etter sedvane, deler ikke deres kultur. I begynnelsen var det vanskelig å fortelle sine historier til en person utenfor fellesskapet deres. Da de ble trygge på at bøkene ble gjort for dem, ble dørene åpnet for arbeid. De 29 bøkene produsert for Ava-Guarani, har vært nyttige, og Mby'aene kunne observere disse i skolene og i hendene på Ava. Disse bøkene åpnet Mby'as øyne, slik at de kan fortelle om kampen for likestilling, rettigheter og kampen for miljøet.

- Blant mby'aene, har hittil ikke vært observert for personer med funksjonshemminger eller HIV.
- 7 kvinner var en del av teamet av ansatte og kulturelle rådgivere.

Kuatiañe'ë-prosjektet har:

1.Administrator/Coordinator

1 Regnskapsfører

1 Sekretær

1. En kontor-hjelp.

2. Bok-utviklere, menn

2. Bok-utviklere, kvinner

2 indianer-konsulenter

1. Kvinnelige ansatte - renhold

1. Mann ansatt - vedlikehold

Av kjønn: Syv kvinner og fem menn.

Dato: 20.01.2010

Underskrift:

.....
Lærer Augusto Aquino
Leder for komiteen

.....
Dr. Almidio Aquino
Koordinator/Administrator